

DROTI B. HJUZ

NA USAMLJENOM MESTU

Sa engleskog prevela
Sanja Bošnjak

Za Šarlot

„Na usamljenom mestu moraš da pričaš sa nekim, i
tražiš nekoga, u smiraj dana.“

Dž. M. Sing

PRVI DEO

Prvo poglavlje

Bio je dobar osećaj stajati tako na rtu sa pogledom na večernje more, maglu koja se dizala kao prozirni veo da mu dodirne lice. Nešto ga je u tome podsećalo na letenje; na osećaj kad se podižeš visoko iznad ispružene zemlje i postaješ deo neuhvatljivog vazduha. Bilo je nečega i u osećaju zatvorenosti u nepoznatom i neobičnom svetu izmaglice i oblaka i vetra. Voleo je da leti noću; nedostajalo mu je to nakon što se rat gromoglasno završio i iscurio dokraja. Nije bilo isto leteti u maloj privatnoj kutiji. Pokušao je; ali to je bilo kao da se vratiš na kamenu sekiru posle preciznog alata. Nije pronašao još ništa što bi zamenilo slobodan let.

Nije često mogao da uhvati makar delić tog osećaja moći i ushićenja i slobode koji je pratio usamljenost na nebu. Pronašao je tračak toga ovde, dok je gledao dole u okean koji se beskrajno valjao iz daljine; ovde visoko iznad obalnog puta sa sporim saobraćajem i mestimičnim svetlima. Obrisi obalnih kuća redali su se cikcak ispod neba, ali nisu zamračivali svetli pesak i mračnu nemirnu vodu iza njega.

Nije mu bilo jasno zašto ranije nije dolazio tu. Nije bilo daleko. Nije znao čak ni zašto je došao večeras. Kad je ušao u autobus, nije imao odredište. Samo nemir. I autobus ga je dovezao ovamo.

Ispružio je ruku u mahovinastu maglu kao da će je uhvatiti, ali ruka mu je prošla kroz gazu i nasmešio se. I

to je bilo dobro, ruka mu je bila avion koji prolazi kroz oblak. Morski vazduh je lepo mirisao, tama se meko sklappala oko njega. Ponovo je zamahnuo rukom kroz nemirnu maglu.

Nije mu se dopalo kad je na ulici iza njega autobus odjednom raspršio njegov mir svojim ružnim zvukom, smradom i svetlom. Odjednom se naljutio na takvo uznemiravanje. Naglo je okrenuo glavu da ga namršteno pogleda. Kao da je ta glomazna kutija bila živa i kretala se, i kao da bi se skupila od njegovog nezadovoljstva. Ali kad se okrenuo, ugledao je devojkę. Upravo je izlazila iz autobusa. Nije mogla da ga vidi jer je bio samo prilika u magli i mraku; nije mogla da zna da ju je crtao u glavi kao na listu papira.

Bila je sitna, tamnokosa, sa okruglim licem. Više nego prijatnog izgleda, lepe spoljašnjosti, lepa devojkę. Skicirana u smeđim tonovima, smeđa kosa, smeđe odelo, smeđe cipele i torba, čak i mala smeđa filcana kapa. Počeo je da razmišlja o njoj dok je silazila iz autobusa; nije se vraćala kući iz kupovine, nije nosila pakete; nije išla na zabavu, dobro skrojeno odelo, odmerene cipele. Mora da se vraćala s posla; to je značilo da je silazila iz autobusa za Brentvud na ovom usamljenom uglu svake noći u – pogledao je na osvetljeni brojčanik ručnog sata – sedam i dvadeset. Možda je radila prekovremeno večeras, ali to se lako moglo proveriti. Verovatnije je bila zaposlena u nekom studiju koji se zatvara u šest, i trebalo joj je sat vremena da stigne do kuće.

Dok je razmišljao o njoj, autobus je odzujao dalje i ona je prelazila izdignutu raskrnicu, krećući se pravo prema njemu. Nije išla njemu; nije znala da je on tu, u tom maglovitom mraku. Ponovo joj je video lice dok je prolazila ispod žutog svetla za maglu, i primetio je da joj

se ne sviđa ni tama ni magla niti usamljenost. Krenula je Kalifornijskim nagibom; čuo je kako joj potpetice snažno udaraju po iskošenoj stazi, kao da joj je taj zvuk pružao neku sigurnost.

Nije odmah pošao za njom. Zapravo nije ni name-
ravao da je prati. Sasvim protiv svoje volje krenuo je
nagnutom, vijugavom stazom. Nije hodao bučno, kao
ona, niti je hodao brzo. Ipak, čula ga je kako ide iza nje.
Znao je da ga je čula jer su joj potpetice ubrzale, kao da
se napola saplela i ubrzala. Nije zakoračao brže, nastavio
je da šeta, ali je produžio korak, blago se osmehujući.
Plašila se.

Mogao je da je sustigne sa lakoćom, ali nije. Bilo je
prerano. Bolje da se suzdrži dok ne prođe izdignutu
sredinu staze, pa onda da priđe. Tiho bi vrisnula, možda
samo uzdahnula, kad bi stao pored nje. A on bi joj rekao
tiho: „Zdravo.“ Samo „Zdravo“, ali ona bi se uplašila još
više.

Upravo je prešla preko uzvišenja, i bila na po-
slednjem delu nižeg nivoa. Hodala je brzo. Ali kad je
on stigao tamo, automobil je skrenuo na uglu ispod,
bacajući bleštavo svetlo na nju, i na njega. Ljutnja mu
je ponovo oblila lice; usporio je korak. Auto je ubrzao
uz nagib, prošao pored njega, ali šteta je već bila nači-
njena, tama razbijena. Kao na paradi, bujica automobi-
la došla je za onim prvim, bacajući svetlo preko staze i
puta i visokih zemljanih grebena prekoputa. Devojka je
bila bezbedna; osetio joj je opuštanje u koracima. Bes je
tutnjao u njemu kao bubanj.

Kad je stigao do ugla, ona je već prelazila ulicu,
smeđa prilika ispod žutog svetla za maglu koje je obe-
ležavalo raskrscopicu. Gledao ju je kako prelazi, stiže do
staze prekoputa i nestaje iza tamne kapije jedne od tri

kuće priljubljene zajedno. Mogao je da je prati, ali kuće su bile osvetljene, neko ju je čekao u osvetljenom domu. Ne bi imao izgovor da je prati do vrata.

Dok je stajao tako, svetloplavi autobus je stigao do ugla; izašla je sredovečna žena. Ukrcao se. Nije ga bilo briga kuda ide; odneće ga daleko od svetla za maglu. Bilo je svega nekoliko putnika, sve žene, sumorne žene. Vozač je bio koščat muškarac, seljačkog izgleda; zavrteo je kutiju za sitniš uz gromoglasnu buku i pogledao pravo u noć. Karta je koštala pet cenata.

U toj osvetljenoj kutiji klizili su pored tamnih stena. S druge strane puta, nalazile su se ogromne kuće i klubovi na plaži, zaklanjajući more. Magla se tiho kovitlala oko prozora. Autobus se nije zaustavljao dok nije stigao do kraja tog naročitog dela puta gde je naglo skrenuo za uga. Izašao je kad je autobus stao. Sad se očigledno udaljavao od mora, i skretao u mračni kanjon. On je izašao i krenuo kratkom ulicom do malog trgovačkog dela. Nije znao zašto dok nije stigao do tog ugla, i pogledao niz ulicu. Bilo je tu nekoliko restorana, hamburgerija, mala apoteka i bar. Želeo je piće.

Bar je bio lep, sa brodskim pramcem koji se nadvijao nad stazom do mračnog brodskog enterijera. Muški bar, iako je u njemu bila i crnokosa, kreštava žena. Bila je u društvu sa dvojicom muškaraca i bili su bučni. Nisu mu se dopali. Ali dopao mu se starac sa sedom retkom bradom iza šanka. Čovek je odavao mirnu sposobnost morskog kapetana.

Naručio je raženi viski, ali kad ga je starac spustio pred njega, nije ga želeo. Popio ga je, ali nije ga želeo. Nije mu trebalo piće; opustio se u autobusu. Više nije bio ni na koga ljut. Čak ni na troje bučnih kretena za šankom.

Brodsko zvona iza šanka odzvonila su pun sat, osam puta. Osam sati. Nije mu se nikuda išlo, ništa mu se nije radilo. Više nije mario za malu smeđokosu devojkicu. Naručio je još jedan viski. Nije ga popio kad ga je dobio, ostavio ga je da stoji pred njim, čak i ne želeći da ga popije.

Mogao je da ode prekoputa na plažu, sedne na pesak, i miriše maglu i more. Tamo bi bilo tiho i mračno. More se pojavilo ponovo baš pre nego što je autobus skrenuo; prekoputa je bila otvorena plaža. Ali nije se ni pomerio. Bilo mu je udobno tu gde je bio. Zapalio je cigaretu i dokono vrteo piće na uglačanoj drvenoj površini šanka. Iskupio ga je ne prosuivši ni kap.

Uho mu je uhvatilo reč koju je izgovorila kreštava žena. Nije je slušao, ali reč se vrtela i učinilo mu se da je bila „Brab“. Tada se setio da je Brab živeo tu negde. Nije ga video gotovo dve godine; razgovarao je s njim samo jednom, pre više meseci kad je stigao na obalu. Obećao je da će mu javiti kad se smesti, ali nije.

Brab je živeo u Kanjonu Santa Monika. Ostavio je piće na šanku i otišao brzo do telefonske govornice u uglu. Imenik je bio iskrzan, ali odnosio se na Santa Moniku i u njemu je bilo ime Brab Nikolaj. Pronašao je novčić i ubacio ga u prorez, pa zatražio broj.

Javila se žena; sačekao je da pozove Braba. Zatim njegov glas, pomalo radoznao: „Halo.“

Uzbudio se samo kad ga je čuo. Niko nije bio kao Brab, te godine u Engleskoj ne bi bile stvarne bez njega. Bio je veseo kao dečak kad se oglasio: „Hej, zdravo, Brabe“, u želji da Brab pogodi ili nasluti ko je to bio. Ali nije znao. Zbunio se; pitao je: „Ko je to?“

Uzbuđenje ga je razbudilo. „Šta misliš ko zove?“, pitao je. I uzviknuo je: „Diks. Diks Stil.“

Trenutak je bio dobar. I znao je da će tako biti, jer je Brab progutao knedlu, zatim uzviknuo: „Dikse! Gde si se krio? Mislio sam da si se vratio na Istok.“

„Ne“, odgovorio je. Bilo mu je toplo i prijatno zbog Brabovog zadovoljstva. „Bio sam zauzet. Znaš kako je. Uvek ima nešto. Nešto ovde, nešto tamo.“

„Da, znam.“ Pitao je: „Gde si sada? Šta radiš?“

„Sedim u baru“, rekao je i čuo kako je Brab ispustio veseo zvuk. Provodili su većinu slobodnog vremena sedeći u barovima; to im je trebalo u ono vreme. Brab nije znao da Diks više nije bio zavisnik od alkohola; imao je mnogo toga da mu priča. Velikom bratu Brabu. „Dole pored okeana, ima brodski pramac kraj vrata...“

Brab ga je presekao. „Pa to je skoro kod nas! Mi živimo u Mesa roudu, nekoliko ulica dalje. Možeš li da dođeš?“

„Stižem uskoro.“ Prekinuo je vezu, proverio ulični broj u telefonskom imeniku, vratio se za šank i progutao šampanjac. Ovog puta imao je dobar ukus.

Izašao je na ulicu pre nego što je shvatio da nema auto. Šetao je po ulici to popodne i ušao u autobus od Vilšira do Santa Monike i bio je u Santa Moniki. Nije mislio na Braba mesecima i kalaštura iz bara rekla je nešto što je zvučalo kao „Brab“. Nije uopšte to izgovorila; zvala je strašilo koje je bilo sa njom „Bad“, ali on se setio Braba. Sad je išao da ga vidi.

Kao da je bilo suđeno, taksi je upravo stao na crvenom svetlu. Prvo nije prepoznao da je bio taksi; bio je to crn, izudaran automobil koji je vozio mladić bez kape. Bio je prazan. Pročitao je natpis na njemu, „Taksi Santa Monica“, i kad se svetlo promenilo, istrčao je na pustu ulicu dozivajući: „Hej taksi.“

I pošto je bilo suđeno, vozač je stao, i sačekao ga. „Znate li gde je Mesa roud?“ Rukom se uhvatio za vrata.

„Želite li tamo?“

„Naravno.“ Ušao je i dalje nošen srećom. „Petsto dvadeset.“

Vozač se okrenuo i vratio putem kojim je došao, nekoliko ulica uzbrdo, levo skretanje i strmije brdo. Magla je ležala duboko i prljavobela u kanjonu, a brisači su sklanjali vlagu. „Ovde su Nikolaji“, rekao je vozač.

Bio je prijatno iznenađen što je vozač znao kuda je išao. Bio je to dobar znak; to je značilo da se Brab nije promenio. I dalje je poznao svakoga, i svako je poznao njega. Gledao je kako svetla za maglu kruže, skreću, i spuštaju se niz brdo. Bilo je nesvesno, čekanje i posmatranje; u mislima mu je bio samo izgled ćilibara kako se njiše preko jastuka od magle.

Naišao je na kapiju; i belo poštansko sanduče pored nje. Crnim slovima pisalo je B. Nikolaj, 520 Mesa roud. Obradovao se imenu. Kuća je bila visoko iznad cvetne terase, ali bilo je tu svetlo dobrodošlice, ćilibarsko kao svetlo za maglu, u prednjem prozoru. Popeo se vijugavim kamenim stepenicama do vrata. Sačekao je trenutak pre nego što je uhvatio mesingani zvekir, ponovo nesvesno, samo uživajući u trenutku pre događaja. Tek što ga je dodirnuo, vrata se naglo otvoriše i pred njim je stajao Brab.

Nije se promenio. Ista kratka, crna, kovrdžava kosa, isto četvrtasto lice sa osmehom na usnama i sjajnim crnim očima. Ista četvrtasta ramena i izgled mora na njemu; njihao se kao mornar na kopnu. Ili kao borac. Dobar borac. To je bio Brab.

Gledao je u Diksa i toplo mu stegao ruku. „Zdravo, ti matori gade“, rekao je. „Kako to da nas nisi zvao dosad? Daj da te vidim.“

Znao je tačno šta je Brab video, kao da je Brab bio ogledalo pred kojim je stajao. Mlad momak, sasvim prosečan mlad momak. Potamnela, srednje svetla kosa blago kovrdžava, srednje visok i dovoljno težak za svoju visinu. Oči boje lešnika; nos i usta odgovaraju licu, privlačno lice, ali ništa za pamćenje, ništa što bi se odvojilo od uobičajenog. Dobro odelo od kaftana, dosta je platio da mu ga sašiju, sportska svetlosmeđa košulja otkopčana oko vrata. Možda je lice bilo izoštreno tog trenutka od uzbuđenja i sreće, uzbuđenja i sreće što vidi starog i dragog prijatelja. Inače, nije bilo za pamćenje.

„Daj da te vidim“, ponovio je. Brab je bio pola glave niži i Diks je gledao dole na njega kao što je Brab gledao gore u njega. Čutke su se gledali, obojica zadovoljni onim što su videli, i obojica su istovremeno prekinuli tišinu. „Nisi se nimalo promenio.“

„Hajde, uđi.“ Brab ga je uhvatio za ruku i poveo ga iz mračnog, prijatnog hodnika u osvetljenu dnevnu sobu. Zastao je dok su prolazili kroz udobnu sobu osvetljenu lampama. Nije sve bilo isto. Tu je bila devojka, devojka koja je imala pravo da bude tu.

Video ju je kao što će je uvek videti, mršava devojka u jednostavnoj bež haljini, sklupčana u velikoj fotelji kraj belog kamina. Fotelja je bila neukusna, sa zelenim i ljubičastim šarama, nalik na tropsko cveće koje su razbijale žvrljotine boje višnjje. Kosa joj je bila najsvetlije zlatne boje, srebrnkastozlatna, i nosila ju je sklonjenu sa lica u punđicu pozadi na vratu. Imala je lepo lice, ne previše lepo, snažno lice sa visokim jagodicama i pravim nosom. Oči su joj bile prelepe, morski plave, iskošene kao krila; i usta su joj imala prelep oblik. Ipak, nije bila lepa; ne bi je ni pogledao u prostoriji punoj lepih žena, u

baru ili noćnom klubu. Ne bi je primetio; bila je previše tiha; bila je dama i ne bi želela da bude primećena.

Ovde je bila kod kuće; bila je gospodarica i prelepa u svom okruženju. Pre nego što je iko progovorio, znao je da je ona Brabova žena. Način na koji se smeškala kad su njih dvojica ušli, način na koji joj se smeh učvrstio kad je Brab progovorio. „Ovo je Diks, Silvija. Dikson Stil.“

Ispružila je ruku i završila rečenicu: „... o kojem si neprestano pričao. Zdravo, Dikse.“

Diks je istupio da se i on njoj osmehne, da prihvati ruku. Osim tog prvog trenutka, nije ništa pokazao. „Zdravo, Silvija“, rekao je. Bila je visoka, visoka kao Brab. Držao ju je za ruku kad se okrenuo prema Brabu, ponosnom i nasmešenom. „Zašto mi nisi rekao da si se oženio?“, zahtevao je da zna. „Zašto si krio ovo prelepo stvorenje ispod pokrivača svoje ravnodušnosti?“

Silvija je povukla ruku i Brab se nasmejao. „Zvučiš baš kao Diks o kojem sam slušala“, uzvratila je. Imala je lep glas, sjajan kao i njena svetla kosa. „Pivo sa nama ili viski kao tvrdoglavi individualac?“

Rekao je: „Na Brabovo veliko iznenađenje, uzeću pivo.“

Bilo je tako prijatno. Soba je bila dobra, samo je ta fotelja bila ružna, kauč je bio kao zelena trava, a drugi žut kao sunčeva svetlost. Na uglancanom podu nalazila se svetla prostirka; tu je još bila velika zelena fotelja i teške bele draperije preko venecijanera. Dobre slike, O’Kif i Rivera. Šank je bio od svetlog drveta – prikladan i nenametljiv u uglu. Mora da je tu negde bio i frižider, pivo je bilo vlažno od hladnoće.

Silvija mu je otvorila pivo, sipala pola u visoku ohlađenu čašu i stavila je na komodu pored njega. Donela je bocu i Brabu, nasula čašu i sebi. Imala je lepe

šake, vitke i mirne i tačne; kretala se tiho i sa istom preciznošću. Verovatno je bila predivna da sa njom deliš krevet; bez suvišnih pokreta, tiha.

Kad je shvatio o čemu razmišlja, ponovio je: „Zašto mi nisi rekao da si se oženio?“

„Kako da ti kažem!“, zagrmio je Brab. „Zvao si me pre sedam meseci, prošlog februara, osmog tačno, rekao si mi kako si tek stigao i kako ćeš mi uskoro javiti kad se smestiš. Tad sam te poslednji put čuo. Odjavio si se iz Ambadora tri dana kasnije i nisi ostavio nikakvu adresu. Kako sam mogao bilo šta da ti kažem?“

Nasmešio se, i spustio pogled na svoje pivo. „Pratiš me, Brabe?“

„Pokušavao sam da te nađem, glupane“, odgovorio je Brab veselo.

„Kao u stare dane“, rekao je Diks. „Brab je pazio na mene kao stariji brat, Silvija.“

„Trebao ti je staratelj.“

Vratio se na temu. „Koliko ste dugo u braku?“

„Dve godine ovog proleća“, odgovorila je Silvija.

„Nedelju i tri dana nakon što sam došao kući“, rekao je Brab. „Toliko joj je trebalo da zakaže u salonu lepote.“

„Što joj nije ni bilo potrebno“, nasmešio se Diks.

Silvija mu se osmehnula. „Njemu je toliko trebalo da sakupi novac za dozvolu. Kakvi pijani mornari! On je potrošio sve na cveće i poklone i potpuno je zaboravio na troškove venčanja.“

Udobna soba, razgovor i pivo. Dvojica muškaraca. I lepa žena.

Brab je rekao: „Šta misliš zašto sam se borio u ratu? Da se vratim Silviji.“

„A zašto ste se Vi borili u ratu, gospodine Stile?“
Silvijin osmeh nije bio stidljiv; samo se pretvarala.

„Za vikend propusnice za London“, predložio je Brab.

Nadovezao se na Brabove reči odgovarajući joj promišljeno. Želeo je da ostavi utisak na nju. „Često sam se to pitao, Silvija. Zašto sam se ja ili bilo ko drugi borio u ratu? Zato što smo morali nije dovoljno dobro. Nisam morao kad sam se prijavio. Mislim da sam to uradio jer je tako trebalo. I vazduhoplovne snage su bile ono što mi je trebalo. Svi smo na koledžu bili ludi za letenjem. Bio sam na drugoj godini Prinstona kad je sve počelo. Nisam želeo da propustim bilo kakvo uzbuđenje.“

„Brab je bio na Berkliju“, sećala se. „U pravu si, tako je trebalo.“

Skrenuli su prema bezbednim kanalima, ozbiljnom razgovoru. Brab je otvorio još jedno pivo za muškarce.

Rekao je: „Tako je trebalo ili smo tako sebi objašnjavali. Mi smo nehatna generacija, Dikse, ne želimo da se zna da krvarimo ako se ubodemo. Ali samoodbrana je jedan od nekoliko preostalih primarnih instinkta. Uprkos fasadi, to je bila samoodbrana. I znali smo to.“

Diks se lenjo složio. Mogao si da se složiš ili ne složiš u ovoj kući. Niko mu nije čuvao leđa šta god da je rekao. Ovde nije bilo ljutnje, nije bilo razloga za ljutnju. Čak ni sa ženom. Možda i zbog žene. Ona je bila nežna.

Čuo je Silvijin veseo glas izdaleka, kao kroz zavesu sive izmaglice. „Brab uvek traži skrivene motive. Zato što je policajac.“

Oštro se prenuo. Ta reč mu se kao hladno koplje odlučno zarila u mozak. Čuo je kako mu glas izgovara hladnu, tvrdu reč: „Policajac?“ Ali oni nisu ništa primećili. Mislili su da je iznenađen, kao što je i bio, više nego iznenađen, zapanjen i šokiran. Bili su navikli na takvu reakciju. Jer nisu se šalili; govorili su istinu. Brab sa pokajničkim osmehom; njegova žena sa ponosom ispod smeha.

„Zaista jeste“, potvrdila je.

A Brab je govorio: „Ne policajac, sada, draga, detektiv.“

Često su izvodili tu scenu; videlo se po njihovoj opuštenosti. Njemu je trebao podsticaj, uvod za sledeći govor. Ponovio je: „Policajac“, s nevericom, ali prva tupa zapanjenost je prošla. Bio je spreman da se prikladno našali.

Brab je rekao: „Detektiv. Ne znam zašto. Svi žele da znaju zašto, a ja ne znam.“

„Još nije našao skriveni motiv“, rekla je Silvija.

Brab je slegao ramenima. „Taj mi je dobro poznat. Sve samo da ne radim. To je moto Nikolaja. Urežan im je na grbu.“

„Krupan zdrav čovek koji se izležava“, dodala je Silvija.

Bili su kao radijski tim voditelja, razmenjivali su čavrljanje sa naizgled velikom lakoćom.

„Starac mi je bio zemljoposjednik, nikad nije okusio rad. Ali zemljoposjedništvo je prevaziđeno, pa to nisam mogao da radim. Sve devojke su se udavale za novac.“ Uperio je pogled u Silviju. „Ne znam zašto se ja toga nisam setio. Raul, moj najstariji brat, jeste investicioni broker. Tako mu piše na zlatnoj pločici na vratima kancelarije. Investicioni broker.“

„Brabe“, Silvija ga je upozorila uz osmeh.

„Ustaje i odlazi u kancelariju do deset“, nastavljao je Brab. „Možda i malo kasnije. Otvara poštu. Odlazi u klub na dve brze igre skvoša. Tuširanje, brijanje, do-terivanje i ručak. Opušteno, naravno. Mirno dremanje posle toga, malo bridža – i dan je završen. Veoma iscrpljujuće.“

Brab je otpio gutljaj piva. „A onda tu je i Tom – on igra golf. Usput je i advokat. Uzima samo slučajeve koji

se bave uništavanjem pterodaktila u plavnim područjima. Pošto pterodaktili imaju malo vremena za uništavanje plavnih područja, ima dovoljno vremena za golf.“ Ponovo je otpio. „Ja sam detektiv.“

Diks je slušao sa poluosmehom, ali nije skidao pogled sa svoje čaše piva. Usta su mu bila prepuna oštarih pitanja, koja su mu kao klinovi bockali jezik. Brab je završio i čekao da on progovori. Rekao je lako: „Dakle, prihvatio si lak posao. Nisi izabrao investicije ili prava. Šerlok Nikolaj. I jesi li bio u pravu?“

„Ne, prokletstvo“, zacvileo je Brab. „Ja radim.“

„Znaš Braba“, uzdahnula je Silvija. „Šta god da radi, radi sa obe glave. Potpuno se posvetio detektivskom poslu.“

Diks se nasmejao, i spustio čašu s pivom. Bilo je vreme da pođe. Vreme da se udalji od Nikolaja. „Brab je trebalo da sledi moj primer.“ Na njihove upitno podignute obrve, objasnio je: „Kao devedeset tri i po posto bivših vojnika, ja pišem knjigu.“

„Još jedan pisac“, razmišljala je Silvija.

„Za razliku od devedeset dva i po posto, ja ne pišem knjigu o ratu. Čak ni svoju autobiografiju. Samo pokušavam da napišem roman.“ Divan posao; nijedno nije znalo kakav je pametan izbor napravio. Ne slučajno, ne. Hladno, uračunljivo. Protegao se kao pas pre nego što ustane. „Zato me niste videli ranije. Kad pokušavaš da pišeš, nema vremena za trčkanje unaokolo. Uglavnom se držim stare mašine.“ Iskreno se osmehnuo Brabu. „Stric mi daje godinu dana da vidi šta mogu da uradim. Zato radim.“ Skočio je na noge. Nameravao je da pita može li da se posluži telefonom, da pozove taksi. Ali Brab to ne bi dozvolio; zahtevao bi da ga odveze do autobusa; želeo bi da zna gde on živi. Diksu nije smetala šetnja. Naći će sam put do grada.

Rekao je: „I bolje bi bilo da se vratim na posao.“

Oklevali su, ali nisu se bunili. Bili su mladi i bili su jedno, i Brab je morao da ustane ujutru. Usput je ubacio pitanje: „Na kraju krajeva, Brab mora da se odmori da detektivskim poslom pronosi slavu Santa Monike, zar ne?“

„Santa Monike! Ja sam u losanđeleskoj policiji“, blago se pohvalio Brab. Želeo je da se zna; znao je. Policija Los Anđelesa.

„Onda ti zaista treba san. Mnogo posla u Los Anđelesu, zar ne?“

Sa Brabovog lica je nestalo šaljivosti, postalo je pomalo umorno. „Mnogo“, potvrdio je.

Diks se osmehnuo. Brab nije znao zašto; bio mu je kao stariji brat, ali nije znao sve što je trebalo da se zna. Nešto čovek i zataji. Zabavno je imati tajne.

„Vidimo se“, rekao je jednostavno. Ruka mu je otvorila vrata. Ali nije izašao.

„Čekaj“, rekao je Brab. „Nemamo tvoj broj.“

Morao je da ga da. Učinio je to naizgled bez nelagode. Brab bi je primetio. Brab ili bistrooka žena iza njega, koja ga je tiho posmatrala. Dao je svoj broj telefona i ponovio pozdrav za laku noć. A onda je ostao sam, opipavajući silazak sa trema, i krenuo stazom u mrak i vlažnu neprozirnu maglu.